

Memo Raad

Aan: gemeenteraad Het Hogeland
Van: programmteam aardbevingen
Cc: portefeuillehouders aardbevingen

Datum: 29 januari 2024
Onderwerp: Verzamelnotitie inwoners betrekken bij inlossen ereschuld

Geachte leden van de raad,

Op 12 juli nam u de motie “betrekken inwoners bij keuzes rondom de inlossing van de ereschuld” aan. In deze motie verzoekt u het college:

- Een startnotitie ‘Participatie Ereschuld’ op te stellen waarin uitgangspunten worden geformuleerd voor het betrekken van inwoners bij de te maken keuzes voor het besteden van de ‘Ereschuld-gelden’;
- Over de uitgangspunten en de op basis daarvan te plannen activiteiten, voor zover deze betrekking hebben op middelen die voor de gehele regio worden ingezet, af te stemmen met onze partners binnen de regio;
- Waar wenselijk de uitgangspunten aan te laten sluiten bij andere participatie-activiteiten.
- De startnotitie uiterlijk op 1 november 2023 ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad;

Tijdens de vergadering van overleggroep aardbeving op 19 juli 2023 beschreef u uw motie als “een steuntje in de rug voor alle acties die reeds worden uitgevoerd met als doel om inwoners op een goede manier te betrekken bij de keuzes die worden gemaakt rondom de inlossing van de ereschuld.” Tevens neemt u in overweging dat er anderszins al initiatieven en plannen voor participatie zijn en worden ontwikkeld. Op 29 november bespraken we in een consulterend beraad en vervolgens in de overleggroep aardbevingen over de uitgangspunten die u belangrijk vindt op het gebied van participatie.

In deze notitie geven we u inzicht in wat er al ontwikkeld is op het gebied van participatie, waar er -in regionaal verband- aan wordt gewerkt en hoe het college van Het Hogeland kijkt naar de manier waarop inwoners worden betrokken. Tevens zijn de uitgangspunten die u op 29 november heeft genoemd meegenomen in deze notitie.

Wat wordt er al gedaan in relatie tot ereschuld

Een regionale werkgroep, georganiseerd vanuit de provincie Groningen is bezig met ontwikkelen van een participatieproces met Groningen over de toekomstagenda: ‘ereschuld: herstel en perspectief voor Groningers’. In dit proces is nadrukkelijk ruimte voor een duurzame dialoog met Groningers en het betrekken van jongeren of van de volgende generatie. Hierover bent u op 7 juli en 29 november schriftelijk door de bestuursstafel Groningen geïnformeerd. In deze brief staat onder andere:

“In Groningen gaan we samen met inwoners en partners aan alle onderdelen van de Toekomstagenda werken. Dat doen we op een structurele manier, met ruimte voor het

gesprek in straten, buurten, wijken en dorpen. We nemen hier de tijd voor en investeren in duurzame verbindingen. We sluiten allereerst aan bij lopende processen en netwerken, maar investeren ook in vernieuwende vormen en aanpakken. De in de kabinetsreactie geïntroduceerde monitor 'Staat van Groningen' willen we gebruiken om jaarlijks, met een grootser evenement, met Groningers, samenwerkingspartners en de volksvertegenwoordiging richting te geven aan onze inzet en de balans op te maken hoe we ervoor staan."

De provinciale werkgroep participatie stelt een aanpak voor waarin vier lijnen worden onderscheiden:

1. Volksvertegenwoordiging goed geïnformeerd en in positie
2. Duurzame dialoog opstarten
3. Investeren in de gemeenschappelijkheid: het Groningen-gevoel
4. Manifestatie Staat van Groningen

Samen met maatschappelijke organisaties, overheden en instellingen wordt nagedacht over concrete voorstellen. Deze lijnen sluiten goed aan bij de uitgangspunten die u ons op 29 november heeft meegegeven.

Welke uitgangspunten geeft u ons mee

- Informeren is op dit moment nog wel belangrijker dan participeren
- Het doel is om iedereen op dezelfde vlieghoogte te brengen
- Neem de tijd en doe het goed
- Informeer inwoners in de tussentijd wel over het proces en bied een beetje perspectief
- Doe dit samen met de regio in plaats van tegenover elkaar
- Inwoners moeten niet overvraagd worden
- Inwoners hebben behoefte aan zowel digitale als fysieke informatie
- Participatie moet naar de dorpen toe georganiseerd worden
- Maak gebruik van sociale infrastructuur in de dorpen
- Signalen van inwoners moeten 'naar boven' worden gebracht
- Helder communiceren in begrijpelijk taal
- Het perspectief en de impact van een boodschap verschilt per dorp. Er moet ruimte zijn voor een 'couleur lokale'
- Zorg dat inwoner hun eigen verhaal herkennen in de informatie
- Zorg voor een duurzaam contact
- Organiseer gesprekken met inwoners goed aan de voorkant

Participatie in het NPG-Proces

In oktober 2021 verscheen 'Een wenkend perspectief voor Het Hogeland'. Hierin werden negen opgaven gepresenteerd, mede gebaseerd op alle eerder vastgestelde visies. Deze negen lijnen vormen een handreiking en onderlegger voor het Lokaal Programmaplan 2020-2023. De gemeente Het Hogeland heeft in het Lokaal Programmaplan 2023-2030 ruimte gelaten om een nieuw, gericht participatieproces op te starten.

Voor deze uitwerking van de programmalijnen 1 en 6 tot concrete nieuwe NPG projecten betreft de gemeente actief inwoners, ondernemers, het onderwijs en organisaties.

Gemeente Het Hogeland zet zich daarnaast in om initiatieven op weg te helpen die niet (meer) in aanmerking komen voor Nationaal Programma Groningen-middelen. De werving is gestart om zowel deelnemers als adviseurs van fondsen te werven.

Participatie-uitgangspunten van Het Hogeland

In maart 2023 heeft het college meedenken, meepraten of meemaken in Het Hogeland vastgesteld. Meedenken, Meepraten of Meemaken in Het Hogeland beschrijft de manier waarop we omgeving/inwoners bij onze initiatieven betrekken op een manier die past bij de mate van invloed die een ander heeft op ons initiatief en recht doet aan de positie van de ander ten opzichte van het initiatief. Het beschrijft ook hoe wij willen dat anderen ons betrekken bij hun initiatief. Het gaat over de verhouding van gemeente tot inwoners/omgeving. Over invloed en loslaten. Het handboek beschrijft een werkwijze voor

de organisatorische borging en implementatie van participatie. Dit handboek is de afronding van de bestuursopdracht Toekomst@hethogeland uit 2019. Hierover bent u in maart 2023 geïnformeerd.

Het belangrijkste uitgangspunt is dat de participatievorm past bij de mate van invloed die een ander heeft op ons initiatief en recht doet aan de positie van de ander ten opzichte van ons initiatief. Andersom geldt dat natuurlijk ook.

Andere uitgangspunten zijn:

- Meedenken, Meepraten en Meemaken doen we transparant, herkenbaar en navolgbaar;
- We zijn initiatiefnemer van én deelnemer aan participatietrajecten;
- We betrekken belanghebbenden aan de voorkant van het proces van besluitvorming over een project of activiteit
- Participatie is een 'vanzelfsprekend' onderdeel van onze werkzaamheden
- We "belasten" onze inwoners niet te veel met participatie, we zorgen voor efficiëntie en effectiviteit.
- De organisatie is zich bewust van nut/noodzaak van goed participeren;
- Beloftes die we maken komen we na, ongeacht wie deze belofte doet.

Conclusie

Op veel verschillende tafels wordt gewerkt aan participatie, in enkele trajecten zijn inwoners al betrokken en bij andere trajecten wordt voortgebouwd op eerdere fundamenteën. Hierbij staat betrokkenheid van inwoners hoog op de agenda. Enige zorgvuldigheid en goede timing is essentieel. Daarom nemen we de tijd om een en ander goed voor te bereiden. Dat doen we in regionaal verband maar ook binnen onze lokale context. Hierbij maken we gebruik van de uitgangspunten die u ons mee heeft gegeven. Deze geven ons houvast en een richting. Zelf vinden we het daarbij ook belangrijk dat dialogen aansluiten bij bestaande structuren, participatievormen en trajecten, dat er een gemeenschappelijk gevoel wordt uitgestraald wat zorgt voor verbondenheid, dat de gemeente regie heeft maar niet alleen eigenaar is van participatie en dat er ruimte is voor maatwerk. Waarbij er ook rekening gehouden dient te worden met passende communicatie-middelen, zowel fysiek als digitaal, passend bij de doelgroep.

We hebben in 2023 een werkwijze met elkaar afgesproken en wanneer wij het participatieproces doorlopen, we altijd dezelfde navolgbare stappen zetten om te komen tot de meest passende vorm van participatie. Met deze verzamelnotitie verwachten we te voldoen aan uw oproep in uw motie. We hopen dat deze notitie -en in het bijzonder de reeds in gang is gezette ontwikkelingen- u voldoende vertrouwen geven dit traject van ereschuld samen met Groningers wordt vormgegeven. En dat onze inwoners op meerdere manieren betrokken worden bij de uitwerking van de toekomstagenda. Gezien bovenstaande is ons voorstel om verder af te zien van het opstellen van een aparte startnotitie.

Natuurlijk zullen we de raad op de gebruikelijke manier zoveel als mogelijk aan de voorkant van beleidsprocessen, programma's, projecten en projectontwikkeling blijven betrekken. Op deze manier stellen we u in de gelegenheid om invulling te geven aan uw kader stellende en controlerende taak.

